

„Podnebne spremembe in okolje“

1. [Predlog: Kmetijstvo, proizvodnja hrane, biotska raznovrstnost in ekosistemi, onesnaževanje](#)

Cilj: Varna, trajnostna, pravična, do podnebja odgovorna in cenovno dostopna proizvodnja hrane ob spoštovanju trajnostnih načel, okolja, varstva biotske raznovrstnosti in ekosistemov ter ob zagotavljanju prehranske varnosti.

Ukrepi:

1. Promoviranje koncepta zelenega in modrega gospodarstva, spodbujanje učinkovitega, okolju in podnebju prijaznega kmetijstva in ribištva v EU in po svetu, vključno z ekološkim kmetovanjem ter drugimi oblikami inovativnega in trajnostnega kmetovanja, kot je vertikalno kmetovanje, ki omogočajo večjo proizvodnjo hrane z manjšim vložkom, hkrati pa zmanjšujejo emisije in vpliv na okolje, vendar vseeno zagotavljajo visoko produktivnost in prehransko varnost (priporočila št. 1, 2 in 10 foruma 3, priporočilo št. 4 foruma 2).
2. Preusmeritev subvencij v ekološko kmetovanje in trajnostno kmetijstvo, ki izpolnjujeta jasne okoljske standarde in prispevata k doseganju globalnih podnebnih ciljev, ter večje spodbude zanju (priporočili št. 1 in 12 foruma 3).
3. Uporaba načel krožnega gospodarstva v kmetijstvu in spodbujanje ukrepov za preprečevanje nastajanja živilskih odpadkov (razprava v delovni skupini, večjezična digitalna platforma).
4. Znatno zmanjšanje uporabe kemičnih pesticidov in gnojil v skladu z že določenimi cilji ob hkratnem zagotavljanju prehranske varnosti ter podpora raziskavam za razvoj bolj trajnostnih in naravnih alternativnih rešitev (priporočilo št. 10 foruma 3, razprava v delovni skupini).
5. Uvedba certificiranja odvzemov ogljika na podlagi zanesljivega in preglednega obračunavanja ogljika (razprava v plenarni skupščini).
6. Več raziskav in inovacij, vključno s tehnološkimi rešitvami, za trajnostno proizvodnjo, odpornost rastlin in precizno kmetovanje ter več komuniciranja, svetovalnih sistemov in usposabljanja za kmete in ki ga izvajajo kmeti (priporočilo št. 10 foruma 3, razprava v delovni skupini, razprava v plenarni skupščini).
7. Odprava socialnega dampinga ter krepitev pravičnega in zelenega prehoda v kmetijskem sektorju, da bi se v njem oblikovala boljša delovna mesta z visoko ravno varnostnih, zdravstvenih in delovnih pogojev (razprava v delovni skupini).
8. Obravnava vidikov, kot je uporaba plastike v kmetijskih folijah, in načinov za zmanjšanje porabe vode v kmetijstvu (večjezična digitalna platforma).
9. Razumna vzreja in pridelava mesa s poudarkom na dobrobiti živali in trajnosti z ukrepi, kot so jasno označevanje, visoki standardi in skupne norme za živinorejo in prevoz, ter močnejša povezava med vzrejo in krmljenjem (priporočili št. 16 in 30 foruma 3).

2. [Predlog: Kmetijstvo, proizvodnja hrane, biotska raznovrstnost in ekosistemi, onesnaževanje](#)

Cilj: Varovanje in obnova biotske raznovrstnosti, krajine in oceanov ter odprava onesnaževanja.

Ukrepi:

1. Vzpostavitev, obnova, boljše upravljanje in razširitev zavarovanih območij – za ohranjanje biotske raznovrstnosti (priporočilo francoskega državljskega foruma, priporočilo št. 11 foruma 3).
2. Uvedba sistema prisile in nagrajevanja za boj proti onesnaževanju, ki bo temeljil na načelu odgovornosti onesnaževalca in bi moral biti vključen tudi v davčne ukrepe, skupaj z večjo ozaveščenostjo in spodbudami (priporočilo št. 32 foruma 3, priporočilo francoskega državljskega foruma, razprava v plenarni skupščini).
3. Povečanje vloge občin pri urbanističnem načrtovanju in gradnji novih stavb, ki podpira modro-zeleno infrastrukturo, preprečevanje in zaustavitev nadaljnje pozidave tal in obvezne zelene površine pri novih gradnjah za spodbujanje biotske raznovrstnosti in urbanih gozdov (priporočilo št. 5 foruma 3, priporočilo 18 št. foruma 1, priporočilo francoskega državljskega foruma).
4. Zaščita žuželk, zlasti avtohtonih žuželk in žuželk opravevalk, tudi pred invazivnimi vrstami, ter boljše izvrševanje veljavne zakonodaje (priporočilo št. 18 foruma 1).
5. Podpiranje ponovnega pogozdovanja in pogozdovanja, tudi požganih gozdov, izvrševanje za namene odgovornega gospodarjenja z gozdovi ter podpiranje boljše uporabe lesa, ki nadomešča druge materiale; določitev zavezujočih nacionalnih ciljev v vseh državah članicah EU za ponovno pogozdovanje z avtohtonimi drevesi in lokalnim rastlinstvom ob upoštevanju različnih nacionalnih razmer in posebnosti (priporočilo št. 14 foruma 3, priporočilo št. 18 foruma 1).
6. Uveljavljanje in razširitev prepovedi plastike za enkratno uporabo (večjezična digitalna platforma).
7. Zaščita vodnih virov in boj proti onesnaževanju rek in oceanov, tudi z raziskavami in bojem proti onesnaževanju z mikroplastiko, in spodbujanje okolju prijaznega ladijskega prevoza, in sicer z uporabo najboljših razpoložljivih tehnologij ter uvedbo raziskav in financiranja EU za alternativna pomorska goriva in tehnologije (večjezična digitalna platforma, razprava v delovni skupini).
8. Omejitev svetlobnega onesnaževanja (razprava v delovni skupini).

3. [Predlog: Podnebne spremembe, energija, promet](#)

Cilj: Večja evropska energetska varnost in doseganje energetske neodvisnosti EU ob hkratnem zagotavljanju pravičnega prehoda ter zadostne, cenovno dostopne in trajnostne energije za Evropejce. Boj proti podnebnim spremembam, pri katerem naj ima EU v svetu vodilno vlogo na področju trajnostne energetske politike, in spoštovanje globalnih podnebnih ciljev.

Ukrepi:

1. Dokončanje in po možnosti pospešitev zelenega prehoda, zlasti z večjimi naložbami v obnovljive vire energije in ob priznavanju vloge lokalnih in regionalnih oblasti pri tem prehodu, da bi zmanjšali odvisnosti od zunanjih virov energije (razprava v delovni skupini).
2. Obravnava geopolitičnih in varnostnih vidikov – vključno s človekovimi pravicami, ekološkim vidikom ter dobrim upravljanjem in pravno državo – v zvezi z vsemi dobavitelji energije iz tretjih držav pri oblikovanju energetske politike (razprava v delovni skupini).

3. Zmanjšanje odvisnosti od uvoza nafte in plina s projekti za energijsko učinkovitost, podpiranjem cenovno dostopnega javnega prevoza, železniškega in tovornega omrežja za visoke hitrosti, širitvijo zagotavljanja čiste in obnovljive energije (priporočilo št. 2 foruma 4, priporočilo št. 10 foruma 1, priporočilo francoskega in nemškega državlanskega foruma).
4. Izboljšanje in večja povezljivost električne infrastrukture in omrežja ter njuno vzdrževanje in preoblikovanje, da bi povečali varnost in omogočili prehod na obnovljive vire energije (točka št. 10 foruma 1, razprava v delovni skupini).
5. Naložbe v tehnologije za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, kot je učinkovita proizvodnja in uporaba zelenega vodika, zlasti v sektorjih, ki jih je težko elektrificirati (priporočilo št. 31 foruma 3, razprava v delovni skupini).
6. Naložbe v raziskave na področju novih okolju prijaznih virov energije ter metod shranjevanja do odkritja konkretnih rešitev, pa tudi dodatne naložbe v obstoječe optimalne rešitve za proizvodnjo in shranjevanje energije (priporočili št. 9 in 31 foruma 3).
7. Uvedba obveznih filtrov za CO₂ za termoelektrarne na fosilna goriva in finančna pomoč državam članicam, ki nimajo finančnih sredstev za namestitve teh filtrov (priporočilo št. 29 foruma 3).
8. Zagotavljanje pravičnega prehoda, zaščita delavcev in delovnih mest z ustreznim financiranjem za prehod in nadaljnje raziskave, in sicer na podlagi reforme davčnega sistema za pravičnejšo obdavčitev in ukrepov za preprečevanje davčnih goljufij ter na podlagi vključujočega pristopa k upravljanju pri oblikovanju politik na vseh ravneh (npr. ambiciozni ukrepi za preusposabljanje/izpopolnjevanje, močna socialna zaščita, ohranjanje javnih storitev v javni lasti, ohranjanje pravil o varnosti in zdravju pri delu) (razprava v plenarni skupščini, razprava v delovni skupini, večjezična digitalna platforma).
9. Uvedba svežnja za naložbe v podnebnju prijazne tehnologije in inovacije, ki bi ga bilo treba financirati z uvoznimi tarifami, povezanimi s podnebjem, in dajatvami za ogljično prilagoditev, povezanimi s podnebjem (priporočilo nemškega državlanskega foruma).
10. Ukinitvev subvencij za fosilna goriva po prehodnem obdobju in ukinitvev financiranja za tradicionalno plinsko infrastrukturo (razprava v delovni skupini).
11. Krepitvev vodilne vloge EU ter prevzemanje večje vloge in odgovornosti za spodbujanje ambicioznih podnebnih ukrepov, pravičnega prehoda in podpore za obravnavanje izgub in škode v mednarodnem okviru, predvsem v OZN (priporočilo nizozemskega državlanskega foruma, razprava v delovni skupini).

4. [Predlog: Podnebne spremembe, energija, promet](#)

Cilj: Zagotavljanje visokokakovostne, sodobne, zelene in varne infrastrukture, ki zagotavlja povezljivost, tudi na podeželskih in otoških območjih, zlasti s cenovno dostopnim javnim prevozom.

Ukrepi:

1. Podpiranje javnega prevoza in razvoj evropskega omrežja za javni prevoz, ki bo učinkovito, zanesljivo in cenovno dostopno, zlasti na podeželskih in otoških območjih, z dodatnimi spodbudami za uporabo javnega prevoza (priporočilo št. 36 foruma 3, priporočilo št. 2 foruma 4).
2. Naložbe v visokohitrostne in nočne vlake ter določitev enotnega standarda za okolju prijazno železniško tehnologijo v Evropi, da bi ponudili realno alternativo in olajšali možnost za

nadomestitev letov na kratke razdalje in odvrčanje od njih (razprava v delovni skupini, večjezična digitalna platforma).

3. Spodbujanje nakupa in (so)uporabe električnih vozil, ki izpolnjujejo visoke standarde glede življenjske dobe baterij – ob upoštevanju njihove cenovne dostopnosti za gospodinjstva –, naložbe v potrebne polnilne infrastrukture, naložbe v razvoj drugih tehnologij, ki ne onesnažujejo okolja, za vozila, ki jih je težko elektrificirati (priporočilo št. 38 foruma 3).
4. Razvoj povezljivosti z visokohitrošnim internetnim in mobilnim omrežjem na podeželskih in otoških območjih (priporočilo 36 foruma 3).
5. Izboljšanje obstoječe prometne infrastrukture z ekološkega vidika (priporočilo št. 37 foruma 3).
6. Zahteva, da se vzpostavijo programi za urbani razvoj za „bolj zelena“ mesta z nižjimi emisijami in posebne pešcone v mestih, ne da bi to škodovalo poslovnim območjem (priporočilo št. 6 foruma 3).
7. Izboljšanje infrastrukture za kolesarje ter širitev pravic kolesarjev in pešcev in krepitev njihovega pravnega varstva, tudi v primeru nesreč z motornimi vozili, ter zagotavljanje varnosti v cestnem prometu in usposabljanja na področju cestnoprometnih predpisov (priporočilo št. 4 foruma 3).
8. Regulacija rudarjenja kriptovalut, pri katerem se porablja ogromna količina električne energije (večjezična digitalna platforma).

5. [Predlog: Trajnostna poraba, embalaža in proizvodnja:](#)

Cilj: Boljša uporaba in upravljanje materialov v EU, da bi postali bolj krožni, avtonomni in manj odvisni. Vzpostavitev krožnega gospodarstva s spodbujanjem trajnostnih proizvodov in proizvodnje v EU. Zagotovitev, da vsi proizvodi, dani na trg EU, ustrezajo skupnim okoljskim standardom EU.

Ukrepi:

1. Strožji in harmonizirani standardi za proizvodnjo v EU ter pregleden sistem označevanja trajnosti/okoljskega odtisa in življenjske dobe za vse proizvode, ki se prodajajo na trgu EU, in sicer z uporabo kode QR in ekološke ocene ali digitalnega potnega lista za izdelke (priporočila št. 8, 13, 20 in 21 foruma 3, priporočilo št. 16 foruma 1, priporočilo 13 foruma 4).
2. Pregled svetovnih dobavnih verig, tudi v kmetijski proizvodnji, da bi zmanjšali odvisnost EU in skrajšali verige (večjezična digitalna platforma).
3. Nadaljnje preprečevanje nastajanja odpadkov z določitvijo ciljev glede tega in glede njihove ponovne uporabe, pa tudi z določitvijo standardov kakovosti za sisteme sortiranja odpadkov (razprava v delovni skupini, priporočilo francoskega državlanskega foruma).
4. Postopno opuščanje netrajnostnih oblik embalaže, regulacija okoljsko varne embalaže in preprečevanje tratenja materiala za uporabo v embalaži s finančnimi spodbudami in kaznimi ter naložbe v raziskave alternativnih rešitev (priporočili št. 15 in 25 foruma 3, priporočilo št. 12 foruma 1 in priporočilo št. 16 foruma 4).
5. Uvedba sistema vračanja embalaže in naprednih standardov za kontejnerje po vsej EU (priporočili št. 22 in 23 foruma 3, večjezična digitalna platforma).
6. Vzpostavitev platforme znanja EU o tem, kako zagotoviti dolgoročno in trajnostno uporabo in kako popravljati izdelke, ki bo vključevala tudi razpoložljive informacije združenj potrošnikov (priporočilo št. 20 foruma 3).

7. Uvedba ukrepov za preprečevanje zgodnje ali predčasne (tudi načrtovane) zastarelosti, podaljšanje garancij, spodbujanje pravice do popravila in zagotavljanje razpoložljivosti in dostopnosti kompatibilnih rezervnih delov (priporočilo št. 20 foruma 3, priporočilo francoskega in nemškega državljskega foruma, priporočilo št. 14 foruma 1).
8. Vzpostavitev trga sekundarnih surovin, po možnosti tudi z uvedbo zahtev glede vsebnosti recikliranih materialov in s spodbujanjem manjše uporabe primarnih surovin (razprava v delovni skupini).
9. Hitra uvedba ambiciozne trajnostne strategije za tekstil in vzpostavitev mehanizma, s katerim bi potrošniki lahko preverili, ali izdelek izpolnjuje trajnostna merila (priporočilo št. 28 foruma 3, razprava v delovni skupini).
10. Uvedba ukrepov EU, ki bodo potrošnikom omogočili daljšo uporabo izdelkov in jih k temu tudi spodbudili (priporočilo št. 20 foruma 3).
11. Poostritev okoljskih standardov in uveljavljanje izpolnjevanja zahtev v zvezi z izvozom odpadkov znotraj EU in v tretje države (priporočilo št. 15 foruma 4 in večjezična digitalna platforma).
12. Uvedba ukrepov za omejevanje oglaševanja okolju škodljivih izdelkov z uvedbo obvezne izjave v primeru izdelkov, ki so posebej škodljivi za okolje (priporočilo št. 22 foruma 3).
13. Strožji standardi proizvodnje in pravični delovni pogoji v celotni proizvodnji in vrednostni verigi (priporočilo št. 21 foruma 3).

6. [Predlog: Obveščanje, ozaveščenost, dialog in življenjski slog](#)

Cilj: Spodbujanje znanja, ozaveščenosti, izobraževanja in dialogov o okolju, podnebnih spremembah, porabi energije in trajnosti.

Ukrepi:

1. Vzpostavitev interaktivne platforme s preverjenimi informacijami in redno posodobljenimi in raznovrstnimi znanstvenimi informacijami o okolju (priporočilo št. 33 foruma 3).
2. Podpiranje informacijskih kampanj za ozaveščenost o ekoloških praksah, vključno z dolgoročno kampanjo EU za trajnostno potrošnjo in življenjski slog (priporočilo nemškega, nizozemskega in francoskega državljskega foruma, priporočilo št. 7 foruma 3).
3. Spodbujanje in olajševanje dialoga in posvetovanja med vsemi ravni odločanja, zlasti z mladimi in na lokalni ravni (priporočilo nemškega, nizozemskega in francoskega državljskega foruma, priporočili št. 27 in 35 foruma 3, razprava v plenarni skupščini).
4. EU naj s pomočjo držav članic oblikuje skupno evropsko listino, ki se bo osredotočala na okoljska vprašanja in spodbujala okoljsko ozaveščenost vseh državljanov (priporočilo št. 7 foruma 3).
5. Ponudba izobraževalnih tečajev in učnega gradiva za vse, da bi se izboljšala podnebna in trajnostna pismenost ter da bi omogočili vseživljenjsko učenje o okoljskih temah (priporočili št. 15 in 35 foruma 1, priporočilo št. 24 foruma 3, razprava v delovni skupini).
6. Vključitev tematike o proizvodnji hrane in zaščiti biotske raznovrstnosti – med drugim tudi o koristih nepredelane hrane v primerjavi s predelano hrano – v izobraževanje ter promoviranje šolskih vrtov, subvencioniranje vrtnarskih projektov v mestih in vertikalnega kmetovanja; razmislek o uvedbi obveznega učnega predmeta biotska raznovrstnost v šole in ozaveščanje o biotski raznovrstnosti z medijskimi kampanjami in tekmovanji s spodbudami po vsej EU (tekmovanja na lokalni ravni) (priporočilo št. 5 foruma 3, priporočilo št. 18 foruma 1).

7. Krepitev vloge in delovanja EU na področju okolja in izobraževanja z razširitvijo njenih pristojnosti na področju izobraževanja o podnebnih spremembah in okolju ter z razširitvijo uporabe odločanja s kvalificirano večino na teme, za katere se šteje, da so v evropskem interesu, kot je okolje (priporočilo nizozemskega in francoskega državljanskega foruma).
8. Promocija rastlinske prehrane, da bi varovali podnebje in ohranjali okolje (večjezična digitalna platforma).